

20 Ожштобдддд

НЕДЕЉНИ ЛИСТ НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА

БРОЈ 225

ГОДИНА VI

★

БЕОГРАД, 11 МАРТ 1949

★

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ПЕТКА

★

РЕКТОРА ДРАГ. ЈОВАНОВИЋА 1/IV, ТЕЛ. 20-443

ЦЕНА БРОЈУ 2 ДИН.

Са садржаних избора у основним организацијама Народног фронта

У целом Београду гласало је укупно 276.710 чланова Народног фронта и омладине

У недељу шестог марта чланови Народног фронта Београда изабрали су за чланове секретаријата основних организација и за делегате рејонских конференција најбоље људе из своје фронтске средине.

Београд је тога дана био украшен паролатама о Фронту и његовим руководиоцима, а напоредо и великим таблама на којима су били истакнути радни резултати залагања наших грађана у 1948 година по свим задацима које је Фронт постављао. Гласачка места расута по целом граду, по неколико у свакој основној организацији, била су тога дана радосна стетишта наших људи. У просторијама украшеним паролатама, зеленилом, ћилимима и сликама наших највиших руководилаца, обављало се гласање, радосно, сигурно, у једном свечаном и ведром расположењу. Гласало се за најбоље у раду, најсређније, најсправније и најпоузданије.

У рано јутро већ кренуле су стотине чланова Фронта, омладине, АФЖ и припадника ЈА на биралишта. Уз песму, са заставама, долазиле су поједине групе чланова Фронта. У те прве јутарње часове у многим крајевима града, нарочито на периферији, тога свечаног дана пред биралиштима се одијао пејзаж и прело коло. А у 7 часова, када је отпочело гласање у целом Београду, пред појединим биралиштима биле су окупљене масе грађана. Свако је хтео да међу првима изврши своју фронтску дужност, да у кући, постављене на ћилимима застутим словима, први испусти своје гласове. Било је у тим групама и домаћица које су враћајући се са тргова, долазиле журно да гласају, омладине која је колективно уз песму и свирачку чекала да прима гласачке листиће, било је и старијих људи који су чекали у групама, уз разговор.

Гласање је текло без застоја, јер сви окупљени знали су добро за кога гласају, а били су детаљно упознати са начитом гласања на предизборним конференцијама које су се одржавале по основним организацијама и по фронтским групама. На предизборним конференцијама на којима је извршено кандидовање нових чланова секретаријата основних организација и делегата за рејонске конференције, сви сви људи окупљени на биралиштима у рано недељно јутро, већ су пролискутовали о кандидатима другог плана, саму су их предлагали и образлагали своје предлоге. Зато су на дан избора знали коме дају своје гласове.

У VII рејону међу првима гласачи су ишли највиши партиски и државни радници, чланови Политбироа Централног коми-

тета КПЈ — Милован Ђилас, Моша Пијаде и Франц Лескошек. У Седмом рејону гласачи су и председник Президијума Народне скупштине ФНРЈ др Иван Рибар, председник владе НР Србије Петар Стамболић, министар финансија Владе ФНРЈ Досривоје Радосављевић и Светозар Вукмановић-Темпо. Најживље су текли избори у Другом рејону. Тамо је већ у првим преподневним часовима гласало већина уписаних бирача. До 11 часова гласало је 16.655 чланова Фронта од укупно уписаних 28.955.

У Шестом рејону на више бирачких места долазили су чланови Фронта у групама. У такмичењу да се што пре изађе на биралиште, предњачила је Друга основна организација, најбоља организација Шестог рејона. До 11 часова у Другом основној гласало је 88% од укупног броја уписаних бирача.

У Четвртм рејону владала је велика живост. На Каленићској пијаци, на којој је било монтирано неколико звучника пре којих су непрестано јављали резултати гласања, окупљали су се чланови Фронта Четвртм рејона интересујући се за резултате избора. До 10 сати у Четвртм рејону најбоље резултате у гласању постигла је Двдесет девета основна организација. До 12 часова од укупно уписаних 36.850 чланова Фронта гласало је у Четвртм рејону 24.800 чланова Фронта.

И у Земуну на бирачким местима у 24 земунске основне организације, читаво пре подне, стизале су велике групе чланова Народног фронта. На бирачким местима Двдесет пете основне организације гласачи су омладинци — градитељи Новог Београда. Они су на биралиштима дошли уз песму, а после гласања згрпали су се пред фронтским просторијама, певали, играли кола и клицали другу Титу, нашу Партију и Централном комитету, заветујући се и овом приликом да ће уложити све снаге за испуњење нашег Петогодишњег плана.

У једној од најбољих основних организација Београда, Једанаестом основној организацији Петог рејона, гласачи су скоро сви чланови још у првим јутарњим сатима. До пола девет гласало је 140 чланова Фронта.

У првом рејону до 11 сати гласало је 17.052 члана Народног фронта и омладине од укупно уписаних 29.660. Најбоље резултате показала је Двдесет четврта основна организација у којој је до 11 часова гласало 81% од укупног броја уписаних.

У Трећем рејону било је неколико основних организација у којима је већ у току послеподневна гласало 99% од укупног броја уписаних гласача.

До 7 часова увече гласало је у читавом Београду укупно 276.710 чланова Народног фрон-

та и Народне омладине од укупно уписаних 297.102 што у процентима износи 93,14 од сто.

У Првом рејону гласало је 28.200 чланова Фронта и 7.549 чланова Народне омладине. У Другом рејону гласало је 26.514 члана Фронта и 6.553 члана Народне омладине. У Трећем рејону гласало је 31.816 чланова Фронта и 10.694 члана Народне омладине. У Четвртм рејону гласало је 34.539 чланова Фронта и 8.054 члана Народне омладине. У Петом рејону гласало је 29.823 члана Фронта и 7.718 чланова Народне омладине. У Шестом рејону гласало је 20.475 чланова Фронта и 4.714

члана Народне омладине. У Седмом рејону гласало 17.188 чланова Фронта и 2.922 члана Народне омладине. У Земуну је гласало 18.720 чланова Фронта и 8.224 члана Народне омладине. У Раковици је гласало 3.385 чланова Фронта и 1.033 члана Народне омладине. У Железнику је гласало 3.349 чланова Фронта и 1.357 чланова Народне омладине. У Панчевачком Риту гласало је 3.294 члана Фронта и 560 чланова Народне омладине.

Одржани избори за органе Народног фронта имају великог значаја за организацију

Фронта уопште, а посебно за основне организације. Прво, ови избори значе даље политичко јачање редова Народног фронта, даље организационо учвршћење и проширење читаве организације. Они значе још једно чвршћење организације Народног фронта од разних шпекуланата, нерадника и свих других непријатељских елемената, који су се досад на разне начине прикривали у редовима Народног фронта. Сем тога, ови избори својим резултатима представљају још један реалит одговор на Резолуцију Информбироа. Избори одржани на дан 6 марта још су једна по-

беда организације Народног фронта, а та победа после голско других долази као нови непобитни доказ о чврстини и борбености моћне општенародне организације која под руководством Комунистичке партије даје свој достојан удео у остварењу задатака Петогодишњег плана; та победа долази као још један доказ поверења и оданости чланова Фронта према Комунистичкој партији и њеном руководству, према истинитим линијама којом Партија води све наше народне партизанским путем у нове победе, у пролет и благодане наше домовине; у социјализам.

Пред слет одликованих трудбеника

Заслужено признање добило је 1.250 најбољих београдских трудбеника

Ових дана одржавају се по београдским предузећима несвакидашње свечаности — предају се одликовања које је Президијум Народне скупштине ФНРЈ доделио најбољим трудбеницима. Ударници, новатори, рационализатори, техничари, инжењери и руководиоци предузећа добили су признање за изванредне заслуге у подизању продуктивности рада и организацији производње, што је допринело победоносном извршењу друге годне Петогодишњег плана. Од 7 до 12 марта предаће се по београдским предузећима 1.250 одликовања најбољим трудбеницима.

Кроз два дана, 13 марта, одржаће се јединствени састанак у историји наше земље. Одржаће се слет одликованих трудбеника из целе Народне Републике Србије, на коме ће најбољи радници измевати своја искуства, своје методе рада, претрести своју досадашњу делатност и донети закључке за даље унапређење производње без чега се не може замислити остварење великих задатака у трећој години Плана. Београд шаље на овај слет 400 одликованих трудбеника.

У социјалистичком такмичењу израстају ударници који својим пожртвованим радом замењују мноштво радника у предузећима, новатори својим изумима и проналасима успршавају производњу, а рационализатори доприносе побољшању производног процеса. Међу ударницима се истичу ипак најбољи, који су неколико пута проглашавани и који то високо знање носе већ годину, две и више дана. Дуго би било наводити имена свих одликованих радника по београдским предузећима. Навешћемо њихова имена и заслуге само у неколико предузећа.

У Индустији мотора у Раковици Орденом рада првог реда одликована су четири трудбеника, Орденом рада другог реда пет, Орденом рада трећег реда дванаест и Медаљом рада седам трудбеника.

У грађевинском предузећу „Рад“ највећем и најбољем грађевинском предузећу Србије, директор предузећа добио је Орденом рада другог реда, пет трудбеника Орденом рада трећег реда, а осам Медаља рада. У машинско-столарском предузећу „20 октобар“ има 26 одликованих, а у текстилном предузећу „Сталњиград“ Орденом рада добило је 8 трудбеника, а Медаљу рада 9. У фабрици обуће „Пролетер“ 14 радника су добили Орденом рада,

другог и трећег реда и Медаљу рада. У фабрици обуће „Козара“ Орденом рада одликовано је 4 радника, а Медаљом рада 2.

У градском предузећу „Водопад“ Орденом рада трећег реда одликовани су Јован Кашум, Павле Дражић, Предраг Матић и Мирко Шенић, а Миодраг Филиповић је одликован Медаљом рада.

У Градској клантини су одликовани Орденом рада трећег реда: Лазар Живковић, помоћник директора, Јанка Жакић, замесник пословеће и шест пута ударница Сава Јаковичић и Гојко Манојловић. Шеф погона Илија Радосављевић одликован је Медаљом рада.

У текстилном предузећу „Анђа Ренковић“ три ударнице су одликоване Орденом рада трећег реда, а 14 Медаљом рада. Орден рада су добили: Радмила Јовановић, осам пута ударница; Рацела Мандић, три пута ударница и Вера Драговић, шест пута ударница.

Грађевинско предузеће „Комград“ испунило је свој годишњи план за 1948 годину 27 дана пре рока за 108,8 од сто и освојило прелазну заставницу Поверљивштва грађевина ИОНО као најбоље грађевинско предузеће локалног значаја. Највише заслуга за овај успех имају 307 ударница, два новатора и један рационализатор који су проглашени у току 1948 године. У овом предузећу 12 радника је одликовано Орденом рада трећег реда, а двојница Медаљом рада.

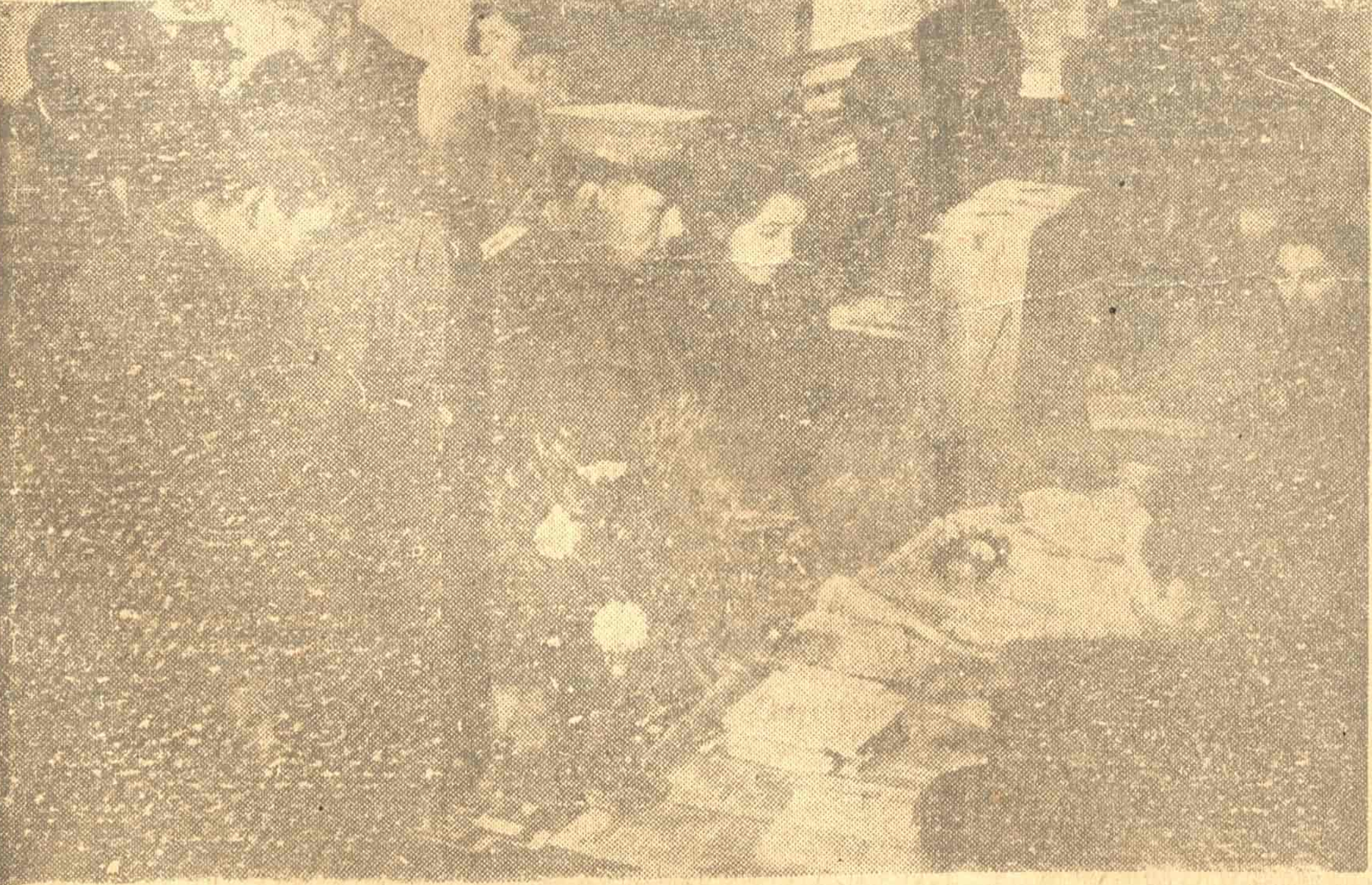
Орденом рада трећег реда добили су: Рафајло Абрамовић, пет пута ударник, висококвалификовани радник и добар организатор посла, нарочито се истакао у 1948 години на радњима око обезбеђења зграде новог универзитета; Сава Кошевић, кровополкривач, при пута ударник, рационализатор, пронашао је справу за дивљање салонић плоча за покривање кровова, што се досад

Мирко Китанић, десет пута ударник и више. Јулије Кицер, из Индустије мотора, одликовани Орденом рада првог реда

Александар Стојановић и Сима Стојшић, ударници Индустије мотора у Раковици, одликовани Орденом рада првог реда

Радници, намештеници, официри, жене и омладина масовно су изашли на изборе за органе Народног фронта

радио рукама и тиме повећао продуктивност рада за сто од сто; Петко Недељковић, зидар, осам пута ударник; Никола Белић, тесар, пет пута ударник, поставио се као рационализатор на изради кровне конструкције на гаражи „Пионир“ и ради као конструктор са ученицима у привреди; Милорад Лезић, бивши директор „Комграда“, правилим од носом према радницима и добрим организовањем посла има велике заслуге за премашење годишњег плана; Вукица Пековић, технички директор „Комграда“, правилим је организовала посао на градњиштима и много допринела успеху свога предузећа; Живојин Дикић, зидар, пет пута ударник, добар мајстор, примењује нов начин зидања и ковања трске; Јован Влаховић, зидар, пет пута ударник, примењује нов начин зидања а у такмичењу које је организовало Министарство грађевина НР Србије у 1948 години у планирању на нов начин, добио је прву награду; Станко Рајковић, зидар, шест пута ударник и одличан мајстор; Миодраг Танасковић, зидар, истиче се нарочито високим квалитетом свога рада; Рудолф Шипер, бивши грађевински техничар, добар организатор посла, истакао се као новатор и пронашао елементе за надградње и надпрозорнице, чи-

ме је убрзао радове, а исто тако конструисао нови део пели за култиваци на нов начин и уштедео доста материјала; Иван Биш, ударник и новатор, пронашао нове методе планирања са монтажним таблама, тиме је убрзао рад и омогућио употребу и некавалификоване радне снаге за овај посао, што равне није био случај; Медаљом рада одликовани су: Мирко Милетиновић, тесар, три пута ударник и Мирослав Ренко, тесар, четири пута ударник.

Сви ови људи имају углавном једну заједничку особину — то су добри организатори свога посла, висококвалификовани радници најдисциплинованији на послу, људи који преносе несебично своја велика радна искуства на млађе некавалификовано раднике и ученике.

По предузећима и установама још се одржавају свечане конференције на којима се заслужним радницима предају одликовања. Радни колективи су на свечаности предаје одликовања пријемали ова висока признања не само као признање појединца, већ и у целом радном колективу и радничкој класи уопште. Одликовани трудбеници су приликом пријема одликовања обављали да ће у овој години дати још више снаге за остварење и премашење Плана.

Пред рејонске изборне конференције

Народни фронт Земун постигао је у прошлој години значајне резултате

У недељу 13 марта, одржаће се у свим рејонима Београда рејонске изборне конференције, на којима ће делегати основних организација изабрати рејонско руководство Фронта. На њима ће се изабрати делегати за Градску конференцију.

Сви рејонски одбори Фронта Београда дочекују изборне конференције с великим резултатима постигнутим у току 1948 године. Сва крива сектора делатно ти Фронта.

Градски одбор Народног фронта Земун одржаће, такође у недељу своју изборну конференцију, на којој ће се, поред избора новог руководства и делегата за Градску конференцију, претресати рад у 1948 години.

Народни фронт Земун усмерио је свој рад у току 1948 године на спровођење задатака постављених одлукама Другог конгреса НФ Југославије. Та задатак су били борба за даље учвршћење организације Народног фронта, борба за јединство у редовима Народног фронта, ваљан укључење свих слабости из области привредне делатности и, најзад, задатак да организација Народног фронта побољша своју политичку, васпитну и културну делатност.

Испуњавајући све те задатке организација Народног фронта Земун постигла је у другој години Плана значајне резултате. У такмичењу с рејонима Београда на сектору добровољног рада, Народни фронт Земун освојио је два пута уосталне прелазне златне Грлоградског одбора Фронта Београда за најбоље резултате постигнуте у добровољном раду.

Ако се прегледа прошлогодишњи рад Народног фронта Земун, види се да је било и доста недостатака, али ипак постигнуте резултате су доказ да је организација Народног фронта Земун способна да укључи све недостатке, како би извршила велике и значајне задатке у даљој изградњи социјализма. Добре резултате постигао је Народни фронт Земун углавном због организационе чврстине како Градског извршног одбора Фронта и извршних одбора основних организација, тако а

градоких секција и секције основних организација. Сем тога, добар политички рад са члановима Фронта, допринео је много постигнуу успеху на свим секторима рада.

Градски извршни одбор Фронта Земун, који броји 30 чланова, пружао је у току године пуно помоћ основним организацијама. Поједини чланови Извршног одбора били су задужени за основне организације и они су одлазили на терен, тамо указивали помоћ основним организацијама и контролисали их у раду. Извршни одбор основних организација такође су радили добро. Они су указивали помоћ секцијама при основним организацијама, упућивали их кад се за то указивала потреба, контролисали њихов рад.

Градске секције су све биле организационо прилично чврсте и све су постојале. У основним организацијама постојале су све секције и њихов рад се на терену веома живо осећао. Такава организација посла од Градског извршног одбора па преко градских секција до основних организација и њихових секција, етална веза, контрола и помоћ омогућила је Фронту Земун да стане у ред међу најбољима у Београду.

Први задатак организације Народног фронта Земун у 1948 години био је припрема за изборе за органе Народног фронта. Добром агитацијом и појачаним политичким радом постигнуто је да проценат гласача буде у односу ан 1947 годину већи. У 1947 години гласало је 93,64 од сто од укупног броја гласача, а у 1948 години гласало је 95,61 од сто. Колонизе је Фронт Земун кренуо у 1948 годину, какви су резултати политичког рада међу члановима Фронта, најбоље сведочи чивешта да је све године из изборима 6 марта гласало 96,38 од сто чланова Фронта и Народне омладине, односно од укупног уписаних 29.156 чланова Фронта и Народне омладине гласало је 28.100. Овакав успех постигнут је и одличним организовањем предизборних комисиција, саставна група и митинга. У току предизборне кампање

присутствовало је 28.253 чланова Фронта.

У току 1948 године први пут се радило по плану. И у Земуну је направљен план рада по свим секцијама и за сваку основну организацију. Поред те новине, у раду у 1948 години уведена је још једна значајна организациона форма: формирање радних бригада. У Земуну су формиране 24 радне бригаде. На почетку било је много слабости у погледу чврстине штабова бригада и чета и низ других слабости, али су касније у току рада сви ти недостаци с успехом откланани. У 24 бригада Народнот фронта и Народне омладине радило је 12.134 бригадиста (што је у односу на број чланова Фронта и на број становника Земун мало), који су дали 555.012 радних часова у вредности од 6.682.194 динара. Само на помоћ селским радним задругама дат је 113.691 радни час. Обавеза Народног фронта Земун у добровољном раду испуњена је у 1948 години за 166,57 од сто.

У току рада у 1948 години спроведена је и једна неспоредна мера за учвршћење основних организација, односно приступило се формирању фронтонских група. У почетку је образован мали број група са великим бројем људи што је било погрешно. Те групе су биле гломазне. Данас у Земуну постоји 101 фронтонска група, које су организационо чврсте, али још је велики број њих гломазан. Данас се та прешка исправља и приступа се формирању нових група, односно развијању већ постојећих група на више.

Ако се погледа рад по секторима, види се да поједини сектори нису задовољили својим радом. Тако секција за агитацију и штампу није показала најбоље резултате. Разлози слабости рада те секције леже углавном у слабом кадру агитатора и у организационој слабости појединих секција у основним организацијама. Литература се углавном престо обавеза, често без икаквог објашњавања значаја извесних података. Ипак, не може се рећи да секција није живела. Одржало је 355 кон-

ференција, 857 кружока, 168 политичких предавања и 39 митинга.

На идеолошко-политичком сектору постигнута су добра резултата, иако је секција за идеолошко-политички рад почела с радом у другој половини 1948 године. Културно-просветни рад усмеран је углавном на борбу против неписмености, која није била успешно вођена. Врло мало помоћи указао је бригадама и радницима.

У почетку 1948 године рад секције село-град није задовољавао. Касније се стале поправити, што доказује добар број посета селу, приредби и предавања. Како је данас рад на социјалистичком преображају села један од најважнијих задатака, то је Градски одбор Фронта Земун основао нову секцију за помоћ селу, која је састављена од 12 чланова, лекара, агронома и других, која ће убудуће пружити пуно помоћ селима са којима је Земун у вези и допринети бржом социјалистичком преобрази тих села.

На осталим секторима рада постигнута су прилично резултати, али је било и недостатака. Тако социјално-здравствена секција, иако је организовала добар број предавања, течајева посета обдаништима и децима домовима, није у току читаве 1948 године имала довољно садржаја у раду. Што се тиче евиденције, она је углавном вођена са доброволне радове, а остали редови или су евидентирани површно или нису уопште евидентирани. Секција за финансије постигла је добре резултате нарочито у плану убирања чланарине, која је остварила се 103,44 од сто.

Сви ови резултати које је организација Народног фронта Земун остварила током 1948 године на свим секторима своје рада најбоље сведоче да су задатци које је поставио Други конгрес Народног фронта Југославије знатним делом испуњени. Било је у раду доста недостатака и слабости, од којих је много у току рада отклоњено. Сви ти недостаци и њихово уочавање служиле као драгоцене лекције за будући рад.

Врше се обимне припреме за смештај грађевинских радника

У току 1949 године, а у времену најјачег грађевинског рада, од раног пролећа до касне јесени, имаће грађевински радови далеко шире обиме него што је то било ранијих година, од ослобођења па наовам. Због тога је инвестиционим планом Извршног одбора Народног одбора града Београда за 1949 годину одређена сума од 200 милиона динара, намењена смештају сезонских радника. Под сезонским радницима подразумевају се, пре свега, грађевински, цитларски, а онда и радници предузећа „Пут“. Предвиђа се да ће у Београду радити у току најјаче сезоне око 23 — 24.000 сезонских радника.

У Београду већ постоји, у сталним зградама од чврстог материјала, око 4.000 места за смештај, што је, разуме се, сасвим недовољно. Да би се питање смештаја грађевинских радника што хитније и што рационалније решило, приступило се већ изрази монтажных зграда, јер је ове зграде могућно лако премештати из једне радне колоније у другу, према потребама градилишта.

Како је предвиђено да се већ у току овога месеца отпочне с појачаним грађевинским радом — у колико то допусте временске прилике, које су се изненада погоршале — то се припреме за смештај грађевинских радника већ увелико врше. Од одређене своте инвестиционим планом биће 60 до 70 од сто утрешено на изградњу монтажных зграда, чијој је изрази већ приступила наша индустрија.

У току овога месеца почеће се с постављањем ових монтажных зграда и то у Крижанићевој улици за 600 до 1.000 радника, а на Пиониру за смештај омладинских бригада, где се предвиђа простор за око 3.000 места.

Предвиђено је да се у току априла и маја заврше сви радови око постављања монтажных зграда, а сад се ради на одређивању и уређењу терена за њих.

Ове монтажне зграде потпуно су хитијенске и располажу културним уређајем, трпезаријама,

читавицама, просторијама за купане и спаваоницама.

Што се тиче зграда од чврстог материјала, сталнога карактера засад се за њих тек пројектује док се у сарадњи са Урбанистичким заводом Београда траже погодни терени на којима би се могло отпочети с њиховом изградњом. Код овога питања јављају се тешкоће, јер је првенствено потребно наћи дефинитивна места, како касније не би долазило до потребе рушења подигнутих зграда, а притом се морају изабрати у виду и погодне саобраћајне мреже, како би се грађевинским радницима осигурао лак долазак и одлазак са посла, што је прилично компликован проблем. Предвиђено је да се зграде од чврстог материјала заврше до краја месеца јуна.

Како постоји план извршења такзоване рејонизације десет грађевинских предузећа, то ће се на радном терену свакога предузећа изградити по једна колонија за смештај грађевинских радника. И 17 предузећа која потпуно дају под градске рејонске одборе, исто ће тако, користећи се средствима из суме одређене инвестиционим планом, за смештај својих радника изградити посебне колоније.

То су углавном мере које се предузимају у погледу што пуније бриге за људе који ће у једници са нашим стручњацима, инжењерима и архитектама, као и другим радницима везаним за изградњу, подићи у току ове године читав низ нових зграда у нашем граду. Те су мере можда donekle и непотпуне, ако се узме у обзир све оно што би се у том погледу желело и могло учинити, али у данашњем тренутку оне представљају максимум могућног старања.

Масовне организације: Народни фронт, АФЖ, синдикати, а посебно Месни одбор грађевинара, могли би много да ураде на организовању целокупног живота, када колоније буду подигнуте и када се грађевински и остали радници буду уселили. Нарочито у оквиру културно - просветнога рада са сезонским радницима главну је бригу потребно посветити развијању и неговању смисла за рад и дисциплину, за штедњу и чување материјала, а посебно за чување зграда у који ма станују и њихових инвентара.

Досадашње искуство је показало да је недостатак оваквог рада имао ривих последица. Било је случајева, ма да појединачних, да се кршила дисциплина, да се штетили зграде и кварови и упропаштавао инвентар. Показало се, исто тако, да су управе ових радних колонија небрижљиво и алкаво газдовале, а одбори који су били основани у колонијама и којима је стављено у задатак да се старају о реду и дисциплини, остали су одбори само на хартији. Они нису развили потребну активност, па тако није ни било никаквих резултата.

По оснивању нових колонија треба основати чврсте одборе, такне одборе, који ће бити способни да стану на пут свакоме нехату и немару, свакоме расипиштву и рђавом газдовању управа, као и општеивању зграда и инвентара. Требао би да о овоме поведе рачуна нарочито Месни одбор грађевинара, преко својих чланова, и да пружа пуно помоћ основаним одборима, контролишући њихово деловање.

Под данашњим условима издаци за смештај грађевинских радника представљају знатне своте. Сваком је раднику, међутим, омогућено да користи своје место за свега три динара дневно, што, разуме се, ни издалека не надокнађује издатке. Због тога се поставља питање штедне и чувања зграда и инвентара у својој пуној озбиљности. Јасно је да немар и отсуство штедне и дисциплине поскупљују читаво предвиђено старање о сезонским радницима. А то се може и мора избећи.

Зато је нужно настојати да се код сезонских радника путем предавања и дискусија развије смисао за рад, дисциплину и штедњу. То не би имало свога одраза само на њихово држање и живот у колонијама, као и њихов однос према материјалу с којим раде на градилиштима, већ ће такође стараше моћи да буде од трајног значаја за њих саме, јер ће утицати на подизање њиховог културног нивоа.

У погледу помоћи од стране основних организација не би требало да се понови пракса из прошле године, кад се активност јављала повремено, редовно кампањски и, наравно, није могла да пружи пуно резултате. Међутим, на основу знатних инвестиција и уз пуно залагања Повереништва грађевинара ИОНО, а уз подршку и помоћ масовних организација, могућно је пружити сезонским радницима све услове за добро окрепљење и одмор у слободном времену.

Народни одбори поднеће грађанима извештај о годишњем раду

Један од облика учешћа на родних маса у управљању државом претстављају зборови бирача, на којима одборници подносе повремено извештаје о своме раду, а бирачи контролишу и критикују рад власти, дају запажања и предлоге за исправљање прешака и неправилности у радним гранама делатности народних власти. У програму КПЈ, у резолуцијама Петог конгреса КПЈ и Другог конгреса КПЈ Србије посебна пажња је посвећена потреби даље учвршћења на родне власти као најјачег оружја радних маса у изградњи социјализма, као и питању учешћа маса у раду власти. У резолуцији Другог конгреса КПЈ Србије се, по питању учешћа маса у раду власти, каже: „Него важи и даље развијати демократски карактер народних одбора, развијати иницијативу и контролу маса и у том циљу редовно одржавати зборове бирача као најпогоднију форму сарадње и учешћа радних маса у раду своје власти.“

Од 20 марта до 9 априла ове године одржаће се по свим рејонима зборови бирача, на којима ће одборници поднећи годишњи извештај о раду рејонских народних одбора и Градског одбора. Поред ових извештаја, одборници ће исто тако изложити главне задатке и план инвестиција за 1949 годину, како за сам рејон, тако и за цео град. Због тога, зборови бирача који ће се ускоро одржати имају велики значај, јер ће се преко њих извршити и мобилизација грађана за учешће у остварењу огромног инвестиционог плана за 1949 годину.

Осврћуемо се уkratko на основне успехе и недостатке прошлогодишњих зборова бирача, да би овогодишњи били боље организовани и припремљени. У току 1948 године одржани су у Београду трипут зборови бирача: у марту месецу, када су подношени годишњи извештаји о раду народних одбора, у августу по питању снабдевања грађана и у децембру месецу о здравственој служби.

У неким рејонима није било довољно, а било је и других слабости. На неким местима зборови су више били слични фронтонским конференцијама, на којима одборник држи предавање, него на збор бирача на коме одборник полаже рачуна о свом раду. Иако су ове и сличне слабости исправљане у току одржања зборова, зборови у марту 1948 у целини нису показали задовољавајуће резултате.

Зборови бирача у августу месецу, на којима се разговарало о проблему снабдевања, били су много успешнији, како у погледу учешћа грађана тако и у погледу дискусије и разних предлога за побољшање службе снабдевања. На овим зборовима дати су одговори на разне предлоге грађана са зборова у марту месецу. Грађани су на неким зборовима и сами критиковали давање одговора са толиким закашњењем и предлагали да народни одборници чекају на следећи збор, већ да раније дају одговоре. После ових зборова формиране су комисије одборника по рејонским одборима, које су имале задатак да припреме одговоре на сваке сугестије и критике грађана. Од свих рејонских одбора једино је одбор у Седмом рејону, одговорио, петнаест до двадесет дана после зборова, писмено свим грађанима шта је предузето по њиховим предлозима и критикама. Писмени одговори рејонског одбора предвањани су грађанима преко основних организација Фронта. Овакав начин повезивања одбора власти са грађанима свакако доноси добре и плодне резултате и требало би да га користе и остали рејонски одбори.

Зборови бирача у децембру месецу по питању здравствене службе, иако су били боље припремљени од свих пређашњих, показали су и извесне недостатке. Углавном, ови зборови су успешнији јер је учешће радника било веће, али још увек недовољно. На овим зборовима се приметило да је омладина учествовала у веома малом броју — свега два до три од сто. Реферати одборника у неким изборним јединицама су били непотпуни, негде омет предугачки

Пред зборове бирача

и заморни. У неким рејонима спајане су две до три изборне јединице у једну што је, свакако, погрешно. Тако је у Земуну одржано укупно 38 зборова, иако има 60 изборних јединица, у Шестом рејону 48 уместо 55, а у Седмом рејону 43 уместо 50. Учешће самих одборника на

Са избора за органе Народног фронта

Гласање у Другој основној — најбољој организацији Шестог рејона

зборовима у 1948 години није било потпуно. На зборовима у марту прошле године од укупно 457 рејонских и 200 градских одборника било је присутно 339 одборника, у августу 291, а у децембру 457. Одборници понекад немају ближек контакт са својим бирачима, што у извесној

мери слаби учешће грађана у решавању разних проблема. У одборнику грађани често виде више плана основне организације Фронта, него претставника власти. Одборници понекад нису довољно упознати са радом Извршног одбора, често нису у току ствари и не могу дати објашњења на разна питања грађана. Успостављање ближег контакта одборника са масама помоћи ће у многотме још боље везе грађана са својом влашћу и појачаће масовну контролу разних неправилности. Да би се побољшала веза одборника са бирачима и омогућило објашњење разних мера народних власти, могле би се у времену између зборова организовати конференције са бирачима којих до сада није било можда једино у Београду. На зборовима бирача сваки грађанин ниће хоће нијати може да узме реч и тражи објашњење за разне ствари које га интересују. Овакве конференције могле би се одржавати у просторијама основне организације Фронта, у неком већем локалу или по кућама, почев од десет до петнаест људи.

У Петом рејону неки грађани су дали врло добар предлог да се по просторијама основних организација установи књига у коју ће грађани бележити своја запажања, критике и предлоге. Иако се све белешке неће односити на рад народног одбора, ипак ће одборници увек наћи све гестије које би преносили у народни одбор и давали одговоре. Овај предлог још није спроведен у дело, али би га требало прихватити и у другим рејонима.

Учешће грађана на зборовима у 1948 години није било потпуно. На зборовима у току прошле године било је у марту 28.368 грађана, у септембру 29.694, а у децембру 32.390. Иако се број грађана повећао, ипак на зборовима нису ни издалека обухватени сви грађани који имају право гласа.

Некултурне појаве на културним приредбама

Београд, који је данас већ многољудни град, има између осталих значајних обележја и све веће интересовање за културне манифестације свих врста. Ми смо сведоци, свакодневно, дугих редова пред благајнама позоришта, биоскопа и концертних билетарница и послоница. Појава овако великога интереса за приредбе културног, уметничког, просветног и забавног карактера долази, пре свега отуда што се подигао стандард живота широким слојевима Београђана, што је читав градски живот срећан и постављен на здраву основу и што су данас све културне манифестације стварно културне, и озбиљно се настоји да оне буду што боље квалитетне.

Данас још број дворана за оперске, драмске, концертне и остале приредбе не одговара великим и растућим потребама, а тек се ради на подизању бројних кадрова уметника — извођача, како би се омогућило да сваки наш грађанин једноставно дође до свога места у позоришту, биоскопу или концерту. Због тога је баш потребно да они којима се пружа прилика да присуствују оперским и драмским претставма, концертним и осталим културним манифестацијама, покажу поштовање труда и залагања учесника на позорници или концертном подијуму, а исто тако и поштовање према својој околини: гледаоцима и слушаоцима. Међутим, читав је низ некултурних појава на нашим културним приредбама. То није општа појава, но ма да долази од дисциплинованих појединаца, треба на њу указати и против ње се борити.

Ми сви знамо за те појаве. То је пре свега, закашњавање. Оно показује непоштовање реда и опстојеће обзира према околини. По том: разговор за време оперске увертире, као и за време приказивања јурнала у биоскопима. Стиче се утисак да се увертира не схвата као саставни део музичке целине оперске, а да се журнал сматра као другостепена врта филмске продукције. Дешава се да већ на платну трепере и прве слике филма, а у сали још увек траје брујање и комешање. Честа је појава да се шушка хартијом и шкрипи седишница, како у позоришним тако и у концертним и биоскопским салама, а посебно узнемирење за дисциплиноване и пажљиве слушаоце претстављају упадице и примедбе. Оне одводе од тока радње, која тече на позорници или платну, кваре уметнички доживљај. Дешава се да се на такве упадице јављају опомене, често претеране и јетке, а то сасвим непотребно изазива расположење које се на културној приреди не може дозволити. Поред тога, ако је у питању драмска претстава или концерт, таква опаштања утичу и на извођаче. Треба знати да се данас припремању претстава и концерата поклања пуна пажња. Јавном иступу претходно дуготрајан напоран рад великог броја људи. Улаже се труд да се нашем новом човеку, грађанину социјализма, пружи оно што је најбоље. С тога је, посматрано и са те тачке, потребно развити смисао о реду и дисциплини.

Једна од најужних некултурних појава, свакако, је журба за гардеробу, по вршетку претставе или концерта. Обично се дешава да слушаоци и гледаоци, који су са уживањем пратили оперу, драму, концерт или било коју приредбу, одмах, чим се она заврши, појуре излазу, не наградивши извођаче својим плеском, ма да су им се до тог тренутка истински дивили. Има се утисак, иако је то нетачно, да су сви једна чекали момент завршетка, као и да постоји опасност да гардероба утисне.

Против оваквих појава ваља се борити, јер оне, уствари, нису сопствене нашем човеку, који у суштини дубоко поштује све што је у вези са уметношћу и што му се пружа као ередство културног уздицања и духовнога олењивања. Оне долазе најчешће као сугерирање од неколицине насавесних и недисциплинованих и преносе се на друге.

Било би, можда, добро и ефикасно када би се културно-просветне комисије синдикатских и друштва позабавиле указивањем на потребу културнијег држања на културним приредбама. Овим би се путем могло доста учинити, а исто тако једном правилнијем ставу могу да допринесу и функционери у салама, у сваком случају треба предузети мере да напореда с подигањем нивоа наших културних приредби иде и културно уздицање наших људи како се не би јављао досаданји несклад.

О нашем правопису

Живом и активном човеку не може бити свеједно како се пише и говори

Језик се, као што је познато, мења и не мирује никад, као ни природа ни људске мисли, потребе и односи мишљења. Стога су корисне и потребне честе и детаљне анкете и проверавања о правцу, духу и карактеру језика у његовом сталном развоју и променама. То је корисно не само за књижевнике, него за све људе који се писмом и језиком служе. У језичким новинама огледају се промене које се дешавају у структури друштва, у схватањима и навикама људи, а бива понекад да речи истрачују напред и као извиднице објављују промене и догађаје који су у току.

Живом и активном човеку не може бити равнодушно како се пише и говори у друштву у ком он живи и делује. То не важи само за научнике лингвисте, којима је језик стални предмет проучавања и за књижевнике којима је он не само алат, како се то обично каже, него и много више од тога. Ко уме да прати дух језика, тежњу његовог развоја и све његове привидно ћудљиве али нимало случајне промене тај може да нађе не само потврду онога што је било, него и наговести онога што долази, јер људи кад говоре и пишу не казују увек само оно што хоће да кажу, него

и више и даље од тога. Људи изналазе или мењају речи и реченичне обрце, али једном створена реч постаје на свој начин старалачка. Тако настаје живо и непрекидно кружно струјање од мисли и њеног израза, од дела и речи која му претходи или га позивају и осквећују.

Наши јавни и приватни живот у озрим годинама дубоких преобрабаја у суштини и по форми, ера изградње социјализма, пружа за то безбројне и занимљиве примере.

Наша дневна штампа показује бригу и интересовање за језик, што сведочи не само о професионалној савесности, него и о високом степену осећања културне одговорности. Грубе језичке грешке и стилске рогобатости код нас се примећују, бележе, истичу и под врагају критички или излажу посмејку. То је добар знак. То показује да је велики и сложени организам нашег језика здрав, осетљив, и да правилно реагује на сваки поремећај, тежећи да га искључи из себе.

Ипак, хтео бих да кажем неколико речи о једној слабости нашег савременог језика која је мање упадљива од формалних и грубих стилских и граматичких огрешања, али може да буде не мање штетна. А то је: претерана

употреба општих места, клишетираних израза и стереотипних фраза које се, некад више, некад мање, поткрадају свима нама који пишемо.

Разумљиво је да све што се у јавности пише не може бити ново и оригинално по стилу и језичком изразу, оно то и не треба да буде. Али исто тако је несумњиво тачно да често и механичка употреба општих места и готових, убичајених фраза доводи до једноличности стила и, што је много горе, показује често лесност или можда и потпуно отсуство мисли.

М. И. Калиним, саветујући младим совјетским људима да се клоне сувизне клишетираних израза, написао је ово: „Знаете ли шта значи говорити готовим фразама? Значи да ваша мисао не ради, а да ради само језик. Готовом фразом ви нећете учинити утисак на људе. И то због тога што они љу (тј. готову фразу) и без вас знају!“

Мислим да и у овој анкети треба проговорити о томе и да свуда и увек треба указивати на то да је употреба општих места, преко разумне и неопходне мере, штетна; она не квари само стилску лепоту израза, него му одузима много од убедљивости и тако штоди и самој мисли коју хоћемо да изразимо и саопшtimo.

Иво АНДРИЋ

БЕОГРАДСКО ДРАМСКО ПОЗОРИШТЕ почиње са радом

Двадесетог марта одржаће се премијера комада „Сумњиво лице“ од Б. Нушића

Београдско драмско позориште борило се све до скоро са великим потешкоћама у недостатку сопствених просторија. Ово позориште било је смештено у једној сали Дома културе Трећег рејона, која је служила и за канцеларије, магацин, гардеробу, место за кружоке, и где су скоро свакодневно одржаване пробе. И поред тога Београдско драмско позориште успело је да изађе пред безбедност публици са неколико добро припремљених комада као „Младост отаца“ од Горбачова и другима.

Двадесетог марта извршиће се свечано отварање Дома културе Четвртог рејона. У згради Дома, Београдско драмско позориште добиће најзад сопствену салу за приказивање претстава. Грађанин Четвртог и околних рејона забележиће још један датум у културној историји свога краја.

Гаси се море сијалица у сали. Движе се завеса. Једно је од поља.

Отвара се градски балетски курс

У редином овога месеца, у Улици Павла Папа, отвориће се градски балетски курс.

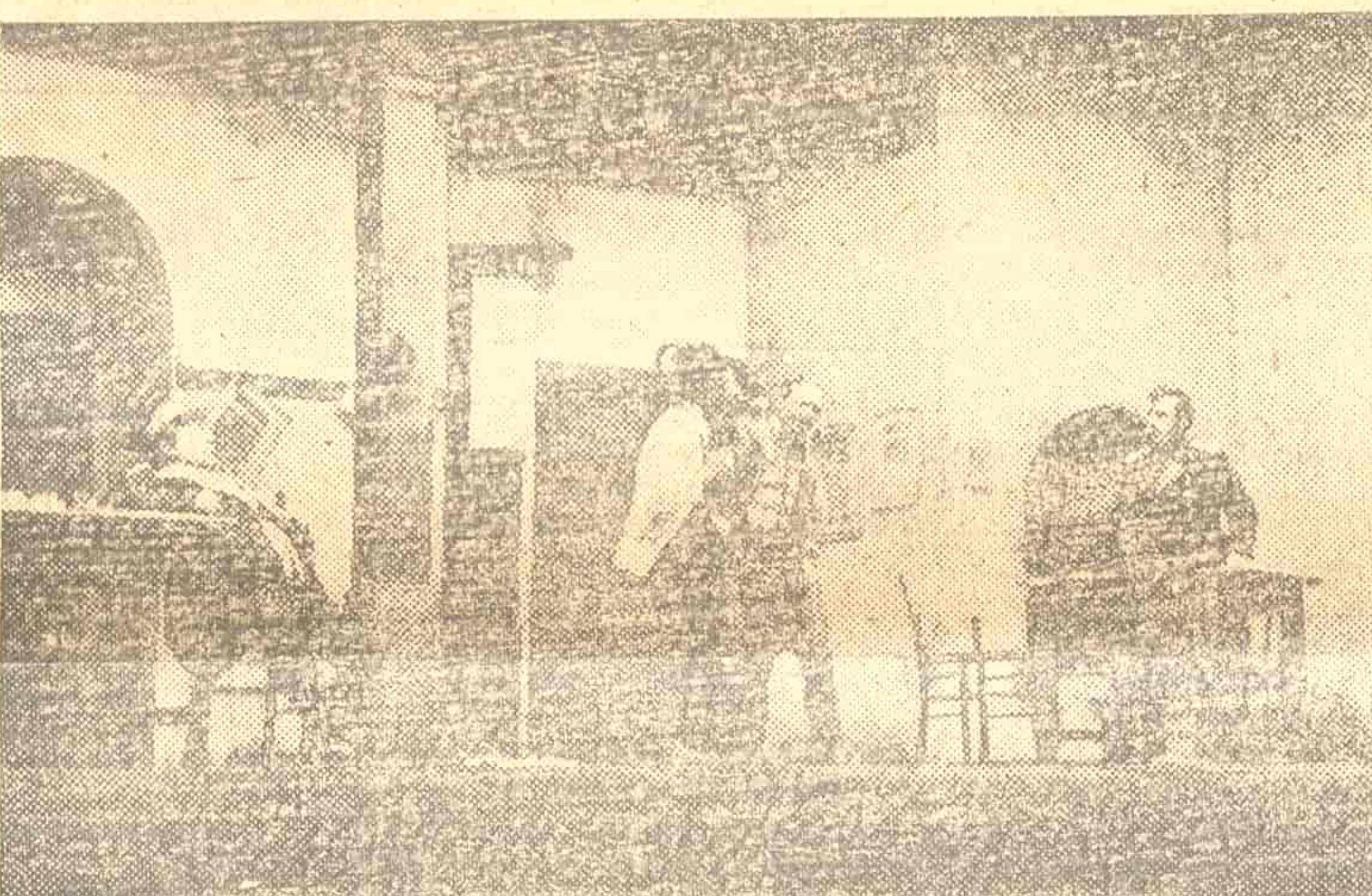
За свега три дана пријавило се било преко 250 кандидата, што је премашило сва очекивања. Пошто се морао обуставити пријем молби за конкурсе, то су многе жеље и тежње остале засада неостварене. На пријемном испиту, који је имао доста строг став при оцењивању, започели су многи млади таленти, тако да се од одабраних кандидата за ову школу могу очекивати добри и леги резултати. С обзиром на овакав успех на пријемном испиту, школа ће примити око 120 ученика, много више него што је било предвиђено. Због недостатка просторија и потребних услова за рад, школа није у могућности да ове године прими велики број кандидата.

У школи ће се изучавати ритмика, пластика, шпанске и карактерне игре. За све ученице биће такође обавезан по један час из класичног балета.

Курс се разликује од Балетске школе у томе, што на курсу није прво, главно и најважније — класичан балет већ је то другостепенно, које долази после ритмике и пластике, које се постављају на прво место. Изучавању и упознавању народних игара посветиће се пуна пажња.

Градским балетским курсом руководиће добри педагози балета и народних игара: Данска Живановић, Смиља Макићкић, Соња Станисављевић и Олга Торез-Трбић.

Овај трогодишњи балетски курс или, боље речено, школа допринеће да се балет у нашем граду и опште у нашој земљи развије, и окупти што већи број младих око ове уметности. Из тих редова будућих балетских уметника створиће се нови кадрови за државно, републиканско и градско ансамбле.

Једна сцена из комада „Сумњиво лице“ од Б. Нушића

следних проба пред премијером. Рефлектори млазевима благе светлости обасјавају позорницу. На сцени обична орпекс кућа из доба Обреновића — „длукење династије“ наглед у унутрашности. Старијске слике и намештај. С лево стране доклат, кроз чије прозоре улази олујчева светлост. На сцени се појављује калепан, полако гутајући, са писмом у руци...

Београдско драмско позориште извршиће као своју прву премијеру „Сумњиво лице“ од Бранислава Нушића.

Врше се задње припреме за свечано отварање. То су многе ситнице које увек одузимају време, а на које треба бржљиво пазити да се не заоставе, јер од њих зависи, понекад, читава радња дрме на сцени.

Радови у пространој сали, завршени су. Прикудани су и последњи бројеви који обележавају седмича. Пре извесног времена она је служила као радионица кулиса и декора. Денас је са плитицима, удобним столицама и необично дивним осветљењем добила некакав охол и величанствен изглед. Дури посетици од таквог плана украшавају амбије. А у задњем реду исто као у првом туђим измешане гласове Више и калетана. Акустичност сале је савршена.

Сем „Сумњивог лица“ ускоро ће се извести још две премијере у позоришту. „Прет пред носом“ од Јоже Хорвата и „Ујесно место“ од Островског. У припреми се налазе два комада: „Вечити младожења“ од Јаше Игњатовића и „Малограђани“ од Максима Горьког.

Значај Београдског драмског позоришта биће велики за све рејоне који га окружују. Оно ће омогућити грађанима оближњих рејона да лакше дођу до позоришних карата, а да мање губе свој драгоценог времена, а да у исто време гледају комаде високог квалитета. Колектив позори-

шта настојаће да задовољи захтеве, тежње и укусу грађана овога краја и да својом унутрашњу достојно претстави позоришну уметност у овоме крају.

И ако је колектив састављен од глумаца из разних крајева наше земље и из разних позоришта, он већ показује добре квалитете уметничког стваралаштва, премда се сами глумци још добро међусобно не познају у сцениским односима, и од њега ће се очекивати, кроз извесно време лепа успеси и добри резултати. Својим техничким уређајем Београдско драмско позориште не заостаје иза Југословенског драмског и Народнoг позоришта.

Ето, ту где је некада била пустош и пољана, где су деца провођала своје попаштене часове играјући се на крпељаци, уздиже се данас велика зграда Београдског драмског позоришта, нови развојни позоришне уметности, која ће јадње ведеће промислити почетак свога рада — свечаном премијером.

ЈЕДАН ПРЕДЛОГ

КЊИГЕ У БОЛНИЦУ

Поред свега знања и бриге лекарске, поред свег настојања и уметности болничара и болничарки, соба у болници је најкако пушта и тужна. Чиста је, и бела, и света и проветрена, али чамотња веје њом.

У истој соби леже на Хируршком одељењу, рачино, ученик у приреди који је на поједини слојно ногу, професор из унутрашности коме је нога скривена у куклу. У другој да креветата: један селак с пребеном руком и један занатлија са уганутим стопалом.

Изјутра, продавац новина дође. Професор и онај занатлија купе новине, па се онда сва четворица тргне и читају на смену, лагано оком или срчичуи усваја, али све је то брзо промисно.

После подне је пусто. Пусто је и вече, пусто је и јутро које у болници почиње већ у 4 часа, а јутарње новине стичу тек око 10.

Неке су собе боље среће. Ту су оне Београђани којима породица не доноси у болницу само укувано воће и колаче, него и по коју књигу. Али о, ни који немају те породичне и пријатељске лезе, чезну за књигама.

Болнице углавном имају стручне библиотеке својих синдиката, намењене болничком особљу. Библиотека за болеснике не постоји, изгледа, ни у једној београдској болници.

— Зато се кроз болничке ходнике пронесе брзо глас:

— У соби 27 сви су прочитали „Париски поклоњ“...

Али онај из собе 27 већ је некеме из собе 25 обећао тога Касуа.

А када се књига добије...

— Извините, — један пацијент другоме, — ни већ другућут читате...

— Извините, — опет овај, — али, ево...

И ма да би желео да прочита још једнапут, тужно даје ту књигу другом читаоцу, који ће је понекад, ако споро чита, читати више дана, а понекад, ако и брзо чита, задржати и сам за друго читање.

Болесници у београдским болницама не би губили дапе. Читачуа добру књигу чини би забаву и корист, а та њихова корист била би на корист и целога народа. X.

Игранка НСО-а Правног факултета

— Штета што људи не могу као муве да иду по плафону, — повећали би приход за 1000/0!

И најдаља београдска насеља имају своје библиотеке

Све веће интересовање грађана за књиге и новине

Према у Београду нису постојале библиотеке ни по разним крајевима Београда, акамоли по предграђима. Грађани који нису били у могућности да купи добру књигу, теško је долазило до њих. То се испостављало нарочито по периферији града, у радиличким кварталима, где је књига слабо допирала и где су услови живота били доста тежки.

Данас сваки рејон Београда има и своју рејонску библиотеку.

Али, није се стало само на отварању рејонских библиотека. Још претпрошле године, а нарочито у току прошле, основано је више насељских библиотека, које данас пружају лепе и одабране књиге својим посетителма. Планиски рапорелене, насељске библиотеке омогућују трудбеницима мање губљење времена, живе и дејствују у најбоље насељским деловима периферије града. Грађани могу да се служе књигама и ван библиотеке. Библиотеке пружају такође и нашу дневну штампу.

У Београду има данас укупно 19 рејонских и насељских библиотека.

Насељске библиотеке отворене су на Вождовцу, Карабурми, Чукарници, Крњачи, Славујевом Врху, у Маринковој Ври, у земунској насељу „Сутска“, у Сувинској улици близу Новог града и Улици Генерала Милутиновића.

Унутрашњи уређај библиотеке сличан је рејонским. Нарочита брига и пажња поклања се хигијенским унутрашњим условима. Просторије се загревају.

Као доказ о потреби насељских библиотека и о њиховој важности у новоме животу, некад запостављених београдских насеља, може да послужи постигнути резултати у њиховом раду. У библиотеци на Чубури дневна посета у фебруару месецу била је просечно 89 лица, на Карабурми 67, на Вождовцу 64.

Стручну помоћ насељским библиотекама пружа Поверљивошћу за културу и уметност ИОНО и библиотекари из рејонских библиотека. Осећа се недостатак библиотекаског стручног кадра, док стављени проблеми умногоме отежавају раст и развој библиотека по насељима.

Библиотеке се издржавају, углавном, од своје чланарине. Поверљивошћу за културу и уметност, у току прошле године, видно их је допомогло у књигама и извештају.

Најважнији задатак, који се односи на рад насељских библиотека, састоји се у унапређивању досадашњих библиотека и допуњавању стручним, изученим кадром.

Насељске библиотеке треба да, својом одабраном литературом, допринесу културном и социјално-политичком уздицању наших грађана. Њихова важност је утолико већа што је њихов рад уретсрешен на уздицању, културном и просветном и најдаљим насеља Београда.

„Дубоки су корени“ на позорници Југословенског драмског позоришта

Почетком овога века старији Београђани, тадашња деца, плакали су гледајући у Народном позоришту „Чика-Томину колибу“, јер су морали са чуђењем и гађењем видети да се у Америци некада човек циени по томе каква му је кожа: прна или бела, а не по томе да ли је добар или зао, поштен или непоштен, паметан или глуп. Многи од њих који су живи мисле да је то давно прошло време.

Ти који верују да је сваке нечовечности и глупости збрисао рат између северних и јужних држава пре неких деветдесет година могу од сутрашње вечери да на позорници Југословенског драмског позоришта гледају нову и још, на жалост, савремену „Чика-Томину колибу“.

То је драма „Дубоки су корени“ од америчких аутора Џемса Гоа и Арноа д'Исоа.

Црнац, који је школовао толико да може да буде управитељ школе, али за црначку децу, који је на фронту, после многих јуриша и рана, добио не само поручничке звездине него и одликовања, када се враћа као победник погледа обгта рата не може да буде удејетој чак ни тога да му бели човек пружи руку. А тај победник вратио се у своју отаџбину, у својој завичају, јер су ту његови „дубоки корени“.

Ова драма даје се у режији Мате Милошевића, који игра и једну од главних улога.

